

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Priecelovej a JUDr. Gabriely Mederovej v právnej veci žalobcu: **L., spol. s r. o.**, I.B., IČO: X., zastúpeného JUDr. P.R., advokátkou, Z.B. proti žalovanému: **1/ E., s. r. o., Košice**, B.K., IČO: X., **2/ Ž.S., Bratislava**, K.B., IČO: X., **3/ Ž.S., a. s.**, R.B., IČO: X., **4/ Ž.C.S., a. s.**, D.B., IČO: X., o **určenie účinnosti právneho úkonu a o zaplatenie sumy 132 627,64 eur (3 995 540,37 Sk) s príslušenstvom**, vedenej Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 32Cb 65/2002, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Cob 198/2007-430 zo dňa 18. novembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Cob 198/2007-430 zo dňa 18. novembra 2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II rozsudkom, č. k. 32Cb 65/2002-343 zo dňa 22.05.2007 určil, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej medzi spoločnosťou M., spol. s r. o. a žalovaným 1/ dňa 23.03.2001, vykonané dňa 25.04.2001 spoločnosťou M., spol. s r. o., je právne účinné. Žalovanému 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 577 330 Sk s 18% ročným úrokom z omeškania zo sumy 302 220 Sk od 16.12.2000 do zaplataenia, zo sumy 275 110 Sk od 13.01.2001 do zaplataenia a žalovaným 3/ a 4/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi istinu 3 418 210,37 Sk spolu s 18% ročným úrokom z omeškania zo sumy 644 980 Sk od 17.10.2000 do zaplataenia, zo sumy 130 514,67 Sk od 17.10.2000 do zaplataenia, zo sumy 14 200,34 Sk od 17.11.2000 do zaplataenia, zo sumy 9 323 Sk od 17.11.2000 do zaplataenia, zo sumy 30 000 Sk od 17.11.2000 do zaplataenia, zo sumy 22 055 Sk od 17.11.2000 do zaplataenia, zo sumy 661 300 Sk od 17.11.2000 do zaplataenia, zo sumy 304 340 Sk od 17.11.2000 do zaplataenia, zo sumy 14 200,34 Sk od 16.12.2000 do zaplataenia, zo sumy 9 323 Sk od 16.12.2000 do zaplataenia, zo sumy 30 000 Sk od 16.12.2000 do zaplataenia, zo sumy 21 450 Sk od 16.12.2000 do zaplataenia, zo sumy 662 700 Sk od 16.12.2000 do zaplataenia, zo sumy 14 200,34 Sk od 13.01.2001 do zaplataenia, zo sumy 9 323 Sk od 13.01.2001 do zaplataenia, zo sumy 30 000 Sk od 13.01.2001 do zaplataenia, zo sumy 19 690 Sk od 13.01.2001 do zaplataenia, zo sumy 711 790 Sk od 13.01.2001 do zaplataenia, zo sumy 14 200,34 Sk od 15.02.2001 do zaplataenia, zo sumy 15 565 Sk od 15.02.2001 do zaplataenia, zo sumy 15 000 Sk od 28.02.2002 do zaplataenia, zo sumy 14 200,34 Sk od 16.03.2001 do zaplataenia a zo sumy 19 855 Sk od 16.03.2001 do zaplataenia. Zároveň žalovaným 2/, 3/, a 4/ uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi náhradu trov konania vo výške 488 525,60 Sk a na účet Okresného súdu Košice II sumu 1 574 Sk.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že pôvodný žalobca (M., spol. s r.o.) sa jednak domáhal určenia, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej medzi spoločnosťou M., spol. s r.o. a žalovaným 1/ zo dňa 23.03.2001, vykonané dňa 25.04.2001, je právne účinné a nároku na zaplataenie sumy 3 995 540,37 Sk voči žalovaným 2/, 3/ a 4/ spolu s úrokmi z omeškania.

Súd mal za to, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávok je právne účinné, s tým, že táto žaloba má v danom

pripade nielen preventívny, ale aj reparačný cieľ. Naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) bol daný už existenciou rozporu medzi právnymi účinkami vyvolanými oznámením postupcu o postúpení pohľadávok dlžníkovi (§ 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a účinkami vyvolanými odstúpením od zmluvy, t. j. jej zrušením, odstúpením (a teda aj vrátením týchto pohľadávok postupcovi). Za situácie, kedy žalovaný 2/ obdržal oznámenie od spoločnosti M., spol. s r.o. o postúpení jeho pohľadávok na žalovaného 1/ a následne M., spol. s r.o. odstúpil od zmluvy, mal žalobca (ako singulárny nástupca spoločnosti M., spol. s r.o.) naliehavý právny záujem na určení, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávok je účinné (odstránenie právnej neistoty nielen postupcu, ale aj dlžníka), a to najmä za situácie, ak žalobca súčasne tvrdí, že tieto pohľadávky zostali neuhradené, t. j. k ich uspokojeniu ešte nedošlo, a teda pre žalobcu je podstatné, komu majú byť tieto pohľadávky hradené.

V konaní bolo nesporne preukázané, že pôvodný žalobca M., spol. s r.o. postúpil na postupníka pohľadávky voči žalovanému 2/ a tento nezaplatil odplatu v dojednanej lehote. M., spol. s r.o. vykonal úkon v písomnej forme, ktorým odstúpil od zmluvy o postúpení pohľadávok. Právnym následkom odstúpenia od zmluvy je jej zrušenie v zmysle § 351 Obchodného zákonníka, čoho dôsledkom je to, že žalovaný 2/ prestal byť veriteľom pohľadávok uplatnených týmto žalobným návrhom a tieto preto nemohli byť platne postúpené na ďalšie subjekty, a to N., a. s. a Š., s. r. o. Z uvedeného je preto nepochybné, že veriteľom týchto pohľadávok je žalobca, ktorý po účinnosti odstúpenia od zmluvy nadobudol tieto pohľadávky postúpením zmluvou o postúpení pohľadávok od pôvodného veriteľa, a to M., spol. s r.o.

Vo vzťahu k časti výroku voči žalovaným 2/, 3/ a 4/ sa súd nestotožnil s námietkou týchto žalovaných, týkajúcou sa zániku pohľadávok vykonaním jednostranného započítania spoločnosťou Š., s. r. o. a čiastočne prisvedčil námietkam žalovaného 2/ až 4/ týkajúcich sa pasívnej legitímácie.

V konaní bolo sporné, či úkon, ktorým spoločnosť Š., s. r. o. vykonala započítanie vzájomných pohľadávok, je platným a účinným úkonom. Súd mal za to, že tento úkon nie je účinný, keďže bol vykonaný dňa 09.04.2001, avšak jeho doručenie strane, ktorej bol určený, nastalo dňom 11.04.2001, pričom z výpovede svedka RSDr. J. mal súd

za preukázané, že ešte pred 12.04.2001 žiadal žalovaného 2/ o to, aby pozastavil postúpenie týchto pohľadávok. Toto nemožno vykladať inak ako odvolanie oznámenia o postúpení, ktoré bolo najprv vykonané v ústnej forme a následne aj vo forme písomnej. Žalovaný 2/ bol riadne informovaný o odvolaní oznámenia o postúpení pohľadávok a tento úkon aj takto pochopil, čomu svedčí aj tá skutočnosť, že zostávajúcu časť postupovanej pohľadávky vo výške 4 501 851,86 Sk z celkovej výšky 8 496 826,23 Sk zaplatil priamo pôvodnému žalobcovi, a to čiastkovými platbami. Okrem toho mal súd za to, že jednostranné započítanie vykonané spoločnosťou Š., s. r. o. je neúčinné aj z toho dôvodu, že započítací prejav je možné vykonať až po tom, keď sa stretnú pohľadávky spôsobilé na započítanie. V danom prípade bol úkon smerujúci k započítaniu vykonaný dňa 09.04.2001 (doručený žalovanému 2/ dňa 11.04.2001), avšak oznámenie o tom, že spoločnosť N., a. s. postupuje pohľadávky na spoločnosť Š., s. r. o. bolo žalovanému 2/ doručené až 12.04.2001, teda jednoznačne po tom, ako došlo k doručeniu započítania. Kompenzačný prejav spoločnosti Š., s. r. o. preto nemohol byť platne účinný.

Pokiaľ sa jedná o pasívnu legitímáciu žalovaného 2/, tak súd ho zaviazal na úhradu čiastky 577 330 Sk s príslušenstvom z titulu nezaplatených odplát, vyúčtovaných pôvodným veriteľom M., spol. s r.o. ako žalovanému 2/ v celkovej výške 577 330 Sk. Z týchto faktúr je zrejmé, že práve tieto dve faktúry sú vystavené na odberateľa Ž.S., S., ostatné sú vystavené v prospech odberateľa Ž.S., D..

Z ustanovení zákona č. 259/2001 Z. z. je zrejmé, že predmetom nepenažného vkladu do majetku novozaloženej spoločnosti mali byť vymedzené účtovné organizačné jednotky, ktoré sa považovali za časti podniku, pričom tieto časti podniku boli taxatívne vymedzené v ustanovení § 3 ods. 2 písm. a/ až g/ uvedeného zákona. Medzi tento výpočet však nepatrila S., a preto tento záväzok nemohol prejsť s poukazom na ustanovenie § 477 ods. 3 Obchodného zákonníka na Ž., a. s. (právneho predchodcu žalovaného 3/ a 4/). Na Ž., a. s. prešli len tie záväzky, ktoré sa týkali uvedených organizačných jednotiek. V konaní nebolo preukázané, že by záväzky z týchto dvoch faktúr skutočne prešli na právneho predchodcu žalovaného 3/ a 4/ a v tomto smere žalovaný 2/ nenavrhol žiadne dôkazy. Žalovaný 3/ uviedol, že tieto faktúry boli vystavené na S., teda organizačnú zložku Ž.S., ktorá zostala súčasťou žalovaného 2/. Nebolo možné žalovaného 2/ zaviazat' na celé plnenie rukou spoločnou a nerozdielnou (keďže záväzky zo zostávajúcich

faktúr prešli na Ž., a. s.), a to ani z titulu prípadného ručiteľského záväzku, s poukazom na jeho vylúčenie. Keďže zostávajúce faktúry boli vystavené v prospech bývalej divízie Železničných koľajových vozidiel a táto divízia v zmysle § 3 ods. 2 písm. a/ zákona č. 259/2001 Z. z. bola ako časť podniku predmetom vkladu do Ž., a. s., teda právneho predchodcu žalovaného 3/ a 4/, tak ich súd zaviazal na úhradu týchto faktúr.

Pri ustáľovaní pasívnej legitímácie vychádzal súd z toho, že tieto záväzky prešli na Ž., a. s., táto však zanikla v priebehu súdneho konania rozdelením na dva samostatné subjekty, a to žalovaného 3/ a 4/, a preto s poukazom na ustanovenie § 69 ods. 4 zaviazal žalovaných 3/ a 4/ na plnenie spoločne a nerozdielne.

Nebolo možné prisvedčiť ani námietke premlčania, vznesenej žalovaným 3/, pretože žalobca si uplatnil právo na zaplatenie čiastky 3 995 540,37 Sk spolu s príslušenstvom podaním zo dňa 21.06.2004, a teda uvedený návrh došiel súdu pred uplynutím štvorročnej premlčacej lehoty, pričom tento návrh smeroval voči Ž., a. s., keďže žalovaný 3/ ešte v tom čase neexistoval. Tým, že bolo uplatnené právo voči právnemu predchodcovi žalovaného 3/, tak účinky uplatnenia nároku vo vzťahu k jeho právnemu predchodcovi zostávajú zachované.

Súd v zmysle § 369 ods. 1 a § 502 Obchodného zákonníka, s poukazom na § 763a Obchodného zákonníka zaviazal žalovaných aj na zaplatenie úrokov z omeškania, keďže mal za preukázané, že žalovaný 2/ až 4/ boli v omeškaní s úhradou svojich záväzkov.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.).

Krajský súd v Košiciach rozsudkom, č. k. 2Cob 198/2007-430 zo dňa 18.11.2008 na odvolanie žalovaných 2/, 3/ a 4/ zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu voči žalovaným 2/, 3/ a 4/ v celom rozsahu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 2/ trovy konania vo výške 34 639 Sk, žalovanému 3/ trovy konania vo výške 74 038 Sk a žalovanému 4/ náhradu trov konania nepriznal. Zároveň uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Košice II sumu 1 574 Sk.

Odvolačný súd sa nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca mal naliehavý právny záujem na určení, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávok, vykonané dňa 25.04.2001 spoločnosťou M., spol. s r.o., je právne účinné. Podľa názoru odvolacieho súdu v čase rozhodovania súdu neexistoval naliehavý právny záujem na určení, že odstúpenie od zmluvy je právne účinné. Žalobca sa mohol žalobou vo vzťahu k všetkým ním označeným žalovaným domáhať priamo plnenia a bez tohto určenia nebolo ohrozené právo. Určovací žalobou sa nepredišlo žalobe na plnenie voči žalovaným 2/, 3/ a 4/, ktorí navyše v konaní o určení, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávok je právne účinné, neboli vecne legitimovaní.

V danom prípade spoločnosť M., spol. s r. o. uzatvorila so spoločnosťou E., s. r. o., Košice Zmluvu o postúpení pohľadávok podľa § 524 až 530 Obchodného zákonníka a § 358 Obchodného zákonníka, a to dňa 23.03.2001. Postupník E., s. r. o., Košice sa zaviazal odplatu vo výške 8 496 826,23 Sk uhradiť postupcovi v lehote 30 dní od uzavretia tejto zmluvy. Účastníci tejto zmluvy si nedohodli, že predmetné pohľadávky špecifikované v predmete zmluvy zo dňa 23.03.2001 nemožno ďalej postúpiť pred uplynutím 30-dňovej lehoty od uzavretia zmluvy na zaplatenie odplaty v sume 8 496 826,23 Sk. Účastníci tejto zmluvy si mohli s poukazom na § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka dohodnúť zákaz postúpenia pohľadávky. Takáto dohoda sa mohla týkať zákazu postúpenia vôbec, na určitú dobu, v prospech konkrétne označenej osoby a pod. Spoločnosť M., spol. s r. o. v zmysle ustanovenia § 526 postúpenie pohľadávky oznámila dlžníkovi - Ž.S.. Po postúpení pohľadávok spoločnosťou E., s. r. o., Košice spoločnosti N., a. s., spoločnosť E., s. r. o., Košice oznámila Ž.S., že postúpila pohľadávku voči Ž.S. na spoločnosť N., a. s. vo výške 8 496 826,23 Sk. Po uzatvorení zmluvy o postúpení pohľadávok medzi spoločnosťou N., a. s. a spoločnosťou Š., s. r. o. spoločnosť N., a. s. ako postupca oznámil Ž.S., že svoju pohľadávku vo výške 3 995 540,37 Sk, vyplývajúcu z neuhradených faktúr, postúpil na postupníka Š., s. r. o. Tým, že spoločnosť Š., s. r. o. doručila právnenému predchodcovi žalovaných započítací prejav - jednostranný právny úkon smerujúci na započítanie - jednostranné započítanie pohľadávok a záväzkov zo dňa 09.04.2004, došlo k zániku pohľadávok v rozsahu, v akom sa vzájomne kryli, a to v rozsahu 3 995 539,69 Sk, a teda došlo k zániku záväzku právneho predchodcu žalovaných uhradiť sumu v celkovej výške 3 995 539,69 Sk, teda záväzku uhradiť faktúry, ktoré sú predmetom tohto sporu.

K zániku pohľadávky právneho predchodcu žalobcu, ako aj záväzku Ž.S. došlo predtým, ako spoločnosť M., spol. s r.o. odstúpila od zmluvy o postúpení pohľadávok. Žiadosti o pozastavenie realizácie postúpenia pohľadávky zo dňa 23.03.2001, ktoré zasielala spoločnosť M., spol. s r. o. Ž.S., nemohli vyvolať žiadne právne účinky, keďže právo postúpiť pohľadávku, resp. nepostúpiť pohľadávku mohol využiť len veriteľ, nie dlžník. V konaní nebolo preukázané, že by spoločnosť Š., s. r. o. nenadobudla predmetné pohľadávky na základe platnej zmluvy o postúpení pohľadávky v dobrej viere, a teda i prípadné relevantné odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávky, učené spoločnosťou M., spol. s r. o., nemôžu mať vplyv na nadobudnutie pohľadávok spoločnosťami N., a. s. a Š., s. r. o. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka ani Obchodného zákonníka nevyplýva, že v prípade odstúpenia od zmluvy dochádza tiež k zániku všetkých zmlúv nadväzujúcich.

Odvolačný súd mal za to, že v čase vykonania jednostranného zápočtu spoločnosťou Š., s. r. o. vo vzťahu k Ž.S., táto bola vlastníkom pohľadávky, i keď samotné postúpenie bolo dlžníkovi oznámené až dňa 12.04.2001. Pre dlžníka to mohlo znamenať iba to, že do 12.04.2001 mohol svoj záväzok zaplatiť spoločnosti N., a. s., k čomu však nedošlo. V dôsledku jednostranného započítania spoločnosťou Š., s. r. o. došlo k zániku pohľadávky, ktorá je predmetom sporu. Navyše, žiadosti o pozastavenie realizácie postúpenia pohľadávky (oznámenie postupcu o odvolaní oznámenia) spoločnosť M., s. r. o. urobila po tom, čo došlo k zániku pohľadávok jednostranným započítaním, ktoré mohol veriteľ urobiť i bez súhlasu, prípadne aj proti vôli Ž.S..

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd mal za to, že v čase rozhodovania súdu žalobca nemal vo vzťahu k žalovanému 2/ pohľadávku vo výške 577 330 Sk a vo vzťahu k žalovaným 3/ a 4/ pohľadávku v celkovej výške 3 418 210,37 Sk. Preto odvolací súd považoval žalobu o úhradu celkovej sumy 3 995 540,37 Sk vo vzťahu k žalovaným 2/, 3/, 4/ za skutkovo i právne nedôvodnú. Keďže sa žalovaní 2/, 3/ a 4/ nedostali do omeškania s úhradou peňažného záväzku, žalobcovi nevzniklo ani právo na úroky z omeškania, s poukazom na ustanovenie § 369 ods. 1 a § 502 Obchodného zákonníka.

Odvolačný súd zmenil tiež výrok o náhrade trov konania a náhradu trov prvostupňového konania žalobcovi a žalovaným 2/, 3/ a 4/ nepriznal a úspešným žalovaným 2/ a 4/ priznal s poukazom na ustanovenie § 224 a § 142 ods. 1 O. s. p. náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 16.02.2011.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca z dôvodu, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, rozhodol na základe skutočností, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a na základe vykonaných dôkazov nesprávne zistil skutkový stav.

Uviedol, že žalobný návrh v časti určenia neúčinnosti odstúpenia od zmluvy sa výslovne týkal len žalovaného 1/ a súhlasí, že žalobca nemal naliehavý právny záujem na určení účinnosti odstúpenia od zmluvy vo vzťahu k žalovaným 2/, 3/ a 4/. Ďalej sa nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, že došlo k započítaniu žalovanej pohľadávky. V konaní nebolo preukázané ani to, o aké pohľadávky sa jedná, či ide o pohľadávky splatné alebo nesplatné a či bol zápočet prípustný. V tomto smere dôkazné bremeno zaťažovalo žalovaných 2/ až 4/, ktorí však žiadne dôkazy v tomto smere nenavrhovali, a teda neunesli svoju dôkaznú povinnosť. Podľa názoru dovolateľa, odstúpením od zmluvy z dôvodu nezaplatenia žalovaných pohľadávok dochádza k zrušeniu zmluvy ex tunc, a preto došlo k zániku aj ďalších zmlúv na túto zmluvu nadväzujúcich. Poukázal na skutočnosť, že spoločnosť Š., s. r. o. vykonala započítanie ešte predtým, než bolo žalovanému 2/ doručené oznámenie o postúpení pohľadávky na túto spoločnosť a v tomto období sa nemohli vzájomné pohľadávky kryť, tento úkon nebol dostatočne spôsobilý na započítanie. Navrhuje, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že vydá rozsudok zhodný s rozsudkom súdu prvého stupňa.

K podanému dovolaniu sa vyjadrili žalovaný 3/ a 4/.

Žalovaný 4/ súhlasil s právnym názorom odvolacieho súdu a tiež mal za to, že žalobca naliehavý právny záujem na určení účinnosti odstúpenia od zmluvy nepreukázal. Ďalej uviedol, že na základe zmluvy o podmienkach nákladnej prepravy, uzavretej medzi žalovaným 2/ (právnym predchodcom žalovaných 3/ a 4/) a spoločnosťou Š.,

s. r. o., poskytol žalovaný 2/ spoločnosti Š., s. r. o. prepravné výkony, ktorých cenu spoločnosť Š., s. r. o. nezaplatila. Spoločnosť Š., s. r. o. svoju pohľadávku nadobudnutú jej postúpením od spoločnosti N., a. s. jednostranne započítala na vzájomnú pohľadávku žalovaného 2/, čím svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy o podmienkach nákladnej prepravy vyrovnal. Ďalej poukázal na skutočnosť, že žalovaný 2/ ako dlžník do procesu postupovania pohľadávok žiadnym spôsobom nemohol zasiahnuť. Ďalší veritelia pohľadávky o zániku zmluvy medzi žalobcom a žalovaným 1/ nevedeli a pri nadobúdaní pohľadávky boli dobromyseľní. Vlastnícke právo k pohľadávke a právo disponovať s ňou stratil žalobca uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávok so žalovaným 1/. Žalovaný 4/ navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

Žalovaný 3/ vo vyjadrení uviedol, že možnosť odstúpiť od zmluvy nebola v zmluve vôbec dohodnutá, preto nemohla byť predmetom sporu. Tiež mal za to, že na strane žalobcu neexistoval naliehavý právny záujem na určení, že odstúpenie od zmluvy je právne účinné. Uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že by spoločnosť Š., s. r. o. nenadobudla predmetné pohľadávky na základe platnej zmluvy o postúpení pohľadávok spoločnosťami N., a. s. a Š., s. r. o. Poukázal na skutočnosť, že žiadosť o pozastavenie realizácie postúpenia pohľadávok bola žalovanému 2/ doručená po zrealizovaní jednostranného zápočtu, teda po zániku pohľadávok vo výške 3 995 539,69 Sk. Spoločnosť M., spol. s r. o. o jednostrannom zápočte vedela a zároveň ho akceptovala, keďže oznámila, že žiada o pozastavenie realizácie postúpenia len vo zvyšnej časti postúpených pohľadávok. Navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu potvrdil, dovolanie zamietol a zaviazal žalobcu uhradiť mu trovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /§ 10a ods. 1 O. s. p./ po zistení, že dovolanie podal účastník konania v zákonom stanovenej lehote /§ 240 ods. 1 O. s. p./, skúmal, či smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno v zmysle § 236 a nasl. O. s. p. napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov, taxatívne uvedených v § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch uvedených v § 238 O. s. p. V prejednávanej veci je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Ako vyplýva z obsahu dovolania, žalobca namieta existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., t. j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom poukazuje aj na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol, s poukazom na skutočnosť, že žalobcom uplatnená pohľadávka zanikla v dôsledku jednostranného zápočtu zo strany spoločnosti Š., s. r. o. voči žalovanému 2/, v dôsledku čoho v čase rozhodovania súdu žalobca nemal vo vzťahu k žalovanému 2/ pohľadávku vo výške 577 330 Sk a vo vzťahu k žalovaným 3/ a 4/ pohľadávku vo výške 3 418 210,37 Sk. Vychádzal teda z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa, bez toho, aby skúmal, či boli splnené podmienky pre zánik uplatnenej pohľadávky započítaním v zmysle § 358 a nasl. Obchodného zákonníka a v tomto smere doplnil dokazovanie tak, ako to predpokladá ust. § 213 ods. 3 O. s. p.

Ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania pred odvolacím súdom zo dňa 30.10.2008, odvolací súd po podaní správy o priebehu konania oboznámil s výsledkami doterajšieho dokazovania, ako aj obsahom rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 22.05.2007, č. k. 32Cb 65/02-343, obsahom uznesenia Okresného súdu Košice II zo dňa 22.05.2007, č. k. 32Cb 65/02-361, obsahom odvolania žalovaného 2/ zo dňa 07.08.2007, obsahom odvolania žalovaného 4/ zo dňa 31.07.2007, ako aj obsahom vyjadrenia žalobcu k odvolaniam žalovaných. Z obsahu zápisnice nemožno dospieť k záveru, že na pojednávaní bol vykonaný dôkaz, týkajúci sa splnenia podmienok pre zánik žalobcom uplatnenej pohľadávky započítaním.

Priebeh odvolacieho konania upravujú ust. § 215 a 216 O. s. p. Podanie správy o priebehu doterajšieho pojednávania a oboznámenie s dokazovaním, vykonaným súdom

prvého stupňa, nemožno považovať za doplnenie alebo zopakovanie dokazovania, keďže ide o povinnosť, ktorá vyplýva odvolaciemu súdu z ust. § 215 O. s. p. Za dôkaz nemožno považovať ani vyjadrenia zástupcov účastníkov a účastníkov na otázky súdu, ktorých účelom je len vysvetlenie skutkového deja.

V danom prípade odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. bez toho, aby doplnil dokazovanie spôsobom uvedeným v § 120 a nasl. O. s. p., konanie pred ním je v dôsledku toho postihnuté inou vadou v zmysle § 241 ods. 1 písm. b/ O. s. p., ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie o veci. K tejto vade je dovolací súd pri rozhodovaní o dovolaní povinný prihliadnúť aj v prípade, ak by nebola v dovolaní výslovne uplatnená /§ 242 ods. 1 O. s. p./.

V odvolacom konaní žalobca poukazoval aj na skutočnosť, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd určil, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej medzi spoločnosťou M., s. r. o. a žalovaným 1/ dňa 23.03.2001, vykonané dňa 25.04.2001 spoločnosťou M., s. r. o. je právne účinné, sa netýkalo žalovaných 2/ až 4/, v dôsledku čoho neboli oprávnení podať proti tejto časti výroku odvolanie. Odvolací súd iba konštatoval, že žalovaní 2/, 3/, 4/ boli uvedeným výrokom dotknutí, bez toho, aby toto konštatovanie konkretizoval. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právo na podanie odvolania patrí iba tomu účastníkovi konania, ktorému bola rozhodnutím spôsobená ujma na jeho právach. Dovolaním napadnuté rozhodnutie je preto v tejto časti nepreskúmateľné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2, § 243b ods. 4 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom sa rozhodne aj o znášaní trov celého konania /§ 243d ods. 1 O. s. p./.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Viera Pepelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová